

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

O vorbă dreaptă.

Suntem pe la sfârșitul verei. Cu începerea lunii Septembrie să deschid ușile școalelor; trebuie să ne trimitem băieții la școală.

Școala e singura noastră mântuire, care ne scoate dela întunec la lumină; ei avem să-i mulțumim, că stăm pe treapta pe care suntem azi.

Prin școală ni s-au ridicat conducătorii nostri naționali: advocații, medicii, profesorii, preoții și învățătorii și alți oficiali; prin școală s-au ridicat și se ridică clasa noastră de mijloc: meseriașii; prin școală ni s-au deșteptat o parte mare dintre țărani nostri. Toți aceștia prin școala poporală și-au câștigat primele cunoștințe, cari au format baza tuturor cunoștințelor câștigate mai târziu. Școala poporală le-a arătat drumul pe care se merge — de aceea despre ea voi vorbi de astădată.

Puterea școlii e mare, de aceea a și zis un învățat: »Dă-mi școală și îți voi reforma lumea întreagă«. Espri-mându-se așa acest mare învățat, ne putem închipui cum-că adânc a cuge-tat și drept a grăit.

Fără de școală suntem morți și în lumea de acum am peri, ne-am nimici, înecați fiind printre valurile de cutropire a celor din jurul nostru.

Cui avem însă mulțumim existență noastră? Răspunsul îl aflăm foarte ușor școlii.

Și cine e școala? Școala e învățătorul. Cum e școala e și învățătorul. Lăsând dreaptă această zicală, că școala e învățătorul vom sta încrucișați, că acești oameni ce noi atât de puțin îi băgăm în seamă, cum zic acești oameni fac minuni. Ei ne-au ridicat pe treapta care ne aflăm, prin urmare ei ne sunt baza existenței noastre și înaintarea în cultură. Fără acești dascăli ai poporului nu s-au putut ridica pătura noastră inteligentă, meseriașii nostri și oamenii nostri cu carte.

Este o zicală veche latinească: »Quem Dii oderunt pedagogum fecerunt«. Pe românește ar merge: Pe cine l-a urit D-zeu, îl face învățator. Va să zică e semn de blăstăm, dela cel de sus. Și într-adevăr toată lumea așa susține, dar mai cu seamă învățătorii cari poartă aceasta mare și grea sarcină. Și cu dreptul o putem numi doar cea mai grea carieră de pe pământ; cea mai cu năcaz pâne câștigată. Ne dăm copii pe mâna dascălilor, încă fiind ei mici, necrescuți, nepricepuți și ei ni-i dau

Foametea în Spania.

învățați, știu ceti, scrie, calcula etc. Chinul cari îl pun dascălii pentru a învăța pe acești copii numai ei ni-l pot spune; ei singuri ne-ar ști spune năcazul avut până ne-au făcut din un pădureț un pom nobil.

În cătănie are omul de a face cu oameni mari, pricepuți și totuși cât chin duc șărgile cu flăcăii până învață ceva. Dacă vedem, apoi că învățătorul are de-a face, are a se chinui cu copii, cari nici vorbi nu știu, trebuie să zicem că aceștia fac minuni.

Și acum dacă vedem greaua sarcină ce o poartă învățătorul și faptele lui cele frumoase, să vedem că oare îi suntem noi recunoscători sau nu?

Din capul locului putem zice, că zău acești oameni nu să bucură de recunoștința oamenilor noștri, — vorbind numai de Români.

Dascălului de român i s'a croit mai multă zoală în timpul de față și în schimb el e resplătit mai rău. Dascălii români, au făcut minuni de 30—40 de ani încoace, căci luând isprăvurile lor și asemănându-le cu a altor națiuni, vom vedea că aceștia au făcut un spor înzecit față de străini. Dascălii nostri în restimp de 30—40 ani ne-au ridicat atât, cât alte națiuni s-au ridicat în sute de ani. Să luăm numai în dreapta cumpănă poporul nostru înainte de

1848 și se-l luăm acum după 48 și cu dreptul putem zice că învățătorul român e vrednic de a ne ridica pălăria de departe înaintea lui, se ne închinăm lui.

Și în schimbul acestui spor cu ce oare 'i-am răsplătit și îi răsplătim?

Il ținem într-o școală necorespunzătoare, unde cei mai mulți își mănacă sănătatea de tineri; aerul rău, pravul, gerul și vântul dintre z'durile reci ale școlăi ni-l seceră încă de tineri.

Nu ne trimitem copii regulat la școală, prin ce năcăjim mult pe învățător, fiindcă aproape în fie-care zi are să se ocupe cu întreaga materie propusă până aci, dar' în schimb pretendem ca copii noștrii să știe tot.

Ce se mai zic apoi de salariu? Il plătim mai rău ca pe porcar, care ne grijește porcii cu sbiciul. Are plată 300 fl. pe hârtie, plătiți în patru rate, în realitate însă îi plătim în zeci de rate și la 2—3 ani. Are cuincalele pentru cari îi huiduim, și din cauza că le pretinde cu dreptul, de ne-a făcut acela în viața lui tot bine, în cazul acesta nu ne a făcut nimic, ci cerem depărtarea lui.

Poftim resplată!

Învățătorul ajuns în asta stare oare mai avea voie de muncă? oare mai fi va el idealist ca până aci?

Să ne cugetăm adânc, drept și bine: Cui are poporul român de a mulțami că nănteză cu așa pași repezi spre cultură și lumină? Dacă vom găci, se ne tragem seama bine că ce facem și cum facem.

Inchinați-vă învățătorilor și le răsplățiți, că în ei ni e sprijinoana și viitoriul!
Chiuu.

Catedrala ortodocsă din Sibiu. Lucrările pentru terminarea catedralei ortodoxe române din Sibiu sunt așa de înaintate, încât probabil pe la sfârșitul bunei Octobrie va putea fi stințită. Cupola principală și evangeliștii sunt gata; păreții vor fi pictați de o cantată numai provizor.

FOITA.

Din valurile mării.

— Istorie adevărată —

— Măne pe vremea aceasta vom fi în Franța, scumpa mea.

Călătorul depe vaporul »Flandria« care a zis aceste cuvinte e tânăr și voinic, chipul Americanului de Vest.

— Ești cu totul fericită Luizo?

— Villiam, cum poți să mă întrebi?

Și tânăra sa mireasă privea la el surinzând printe lacrimi de fericire.

Fie-care zi de când »Flandria« a plecat din New-York William Doxton și frumoasa sa mireasă a petrecut pe bord, visând de fericiri viitoare. De multe-ori ședea ceasuri întregi în tăcere, privind la undele mării. Iubirea adevărată nu are trebuință de cuvinte spre a se manifesta. Zilele de vară se apropie de sfârșit. Departe la vest soarele dispărea în Ocean, dar' dela ost se vedeau ridicându-se niște nori mari negri.

Din Austria. Foaia cehă »Narodni Liszt« e informată, că parlamentul austriac va fi convocat pe 25 sau 26 Sept. c. pentru a vota budgetul. Situația din Ungaria va veni la ordinea zile numai pe la sfârșitul lunii Noemvrie.

DIN LUME.

Pacea.

Tratatul păcii dintre Rusia și Japonia e gata și sa subscris zilele aceste în Porthsmouth.

Foile americane scriu, că învoiala de pace cuprinde 16 puncte. Dintre aceste mai însemnate sunt următoarele:

Rusia recunoaște poziția predominantă a Japoniei în Corea. — Mangiuria va fi înapoia China. — Rusia predă în stăpânirea Japoniei peninsula Liaotung, împreună cu orașele Port-Arthur și Dalny. — Rusia predă Japoniei calea ferată chineză-orientală spre sud dela Cvandenzi, restul rămâne Rusiei. — Rusia lasă Japoniei partea de mează-zi a insulei Sachalin; granița o va stabili o comisie de Ruși și Japonezi. În insulă nu e ertat nici Rusiei, nici Japoniei a ridica cetăți și întărituri. — Rusia și Japonia vor încheia nouă contracte comerciale.

În aceste se resumează condițiile de pace cele mai însemnate. În un adaus, ambele state se obligă a eși din Mangiuria în decurs de 18 luni.

Aci mai amintim, că în Japonia publicul e foarte nemulțumit cu condițiile păcii, așa că în Tokio se tem de izbucnirea unor tulburări.

Alianță anglo-japoneză.

Încă înainte de încheierea păcii dintre Rusia și Japonia, Anglia a încheiat un contract de alianță cu Japonia, prin care își asigură amândouă influență covârșitoare în estul Resărit și în Asia. Anglia are frică de Rusia pentru stăpânirile sale din India și a voit să aibă asigurat sprijinul Japoniei, pentru cazul, că Rusia s'ar încerca a intra în India. Foile engleze altcum zic, că alianța nu are decât caracter defensiv, de apărare. Tratatul se va publica săptămâna viitoare, în Londra și Tokio de-odată.

Cuprinderea Iemenului.

Am făcut mai nainte știre că în Arabia a erupt o răscoală împotriva stăpânirii tur-

cești. Contra răsculaților a fost trimis pașa Fevzi, căruia 'i-a succedat pe răsculați și acum a cuprins și orașul Sana, capitala Iemenului resculat. Guvernul turcesc a hotărât să împartă provincia Iemen în trei vilaiete, în frunte cu un guvernator suprem, care va fi pașa Fevzi.

Din Rusia.

Alegerile de deputați pentru »duma« (parlament) se vor face în Decembrie c. și parlamentul rusesc se va întruni în 25 Ianuarie anul viitor.

Zilele trecute s'a ținut un consiliu de stat sub presiul Țarului, în care s'a hotărât reformarea dreptului de întrunire, de asociere și de presă. Proiectele de lege, privitoare la aceste, le va înainta dumei consiliul ministerial.

În Varșovia și Lodz s'a ridicat, la porunca Țarului, starea de asediu.

Știri mărante.

Trimisii Svediei și Norvegiei, cari au menirea a pregăti totală desfacere între cele două țări, s'au întrunit în Karlstad; pertractările decurg.

În Caucaz (Rusia) turburările se lătesc tot mai mult. Bande revoluționare cutieră țara jefuind și ucigând,

Foametea în Spania.

— Vezi ilustrația —

În Spania, dar cu deosebire în frumoasa și de altcum binecuvântată ei provincă, Andaluția, a izbucnit foamete, în urma secetei și căldurilor mari din vara aceasta. Mii de oameni sunt peritori de foame și aceștia năpădesc orașele și drumurile, goi și flămânzi, cerând milă și ajutor de la trecători. — Chipul nostru ne arată o scenă înduioșătoare din părțile bătute de foamete. O ceată de lipsiți, bărbați, femei, copii, mergând pe drumul țării, cer milă de la un moșier, care, plecând la orașul din apropiere, după obiceiul spaniol, și-a luat și soția pe cal, după cum fac și Românii noștri în unele părți, d. e. în părțile Abrudului. Proprietarul și nevasta privesc cu milă la bieții calici.

Dela sərbări.

Incheind azi cu descrierea frumoaselor sərbări dela Sibiu, date cu privilegiul adunării »Asociațiunii«, mai amintim următoarele:

— Ea e mândria noastră, — zicea mămă-sa. Ea va deveni fericită pentru-că în întreaga Franța nu este fată mai frumoasă și mai drăgălașă ca ea.

Dar' când fata a terminat școala, părinții au aflat că dispozițiune drăgălașă, frumusețe și educație bună nu e destul pentru a asigura un viitor fericit, și așa Luisa, care nu a voit a fi greutate pentru părinții ei, s'a hotărât să meargă în America, căutând o poziție de guvernantă (Profesoară la copii).

Tatăl ei a trebuit să vîndă o parte din livezile sale, pentru a-i face bani de drum, și plecarea ei a întristat inimile tuturor. Când a sosit la New-York toate pozițiile potrivite ei erau în statele mijlocii și de Vest, și așa în una din zile a plecat cu trenul la Tucson, statul Arizona. Primele săptămâni au fost teribil de grele pentru ea. Țara frumoasă, dar pustie, având numai păduri seculare și câmpii necultivate, era cu totul deosebită de iubita ei Picardie, cu câmpiile verzi și grădinile pline de flori.

Vântul crește în fie-care minut aducând valuri uriașe de apă spumegătoare pe bord. Unul după altul pasagerii au dispărut în cabine. Tînăra păreche e aproape singură.

Înainte lor e Franța, mâne noapte vor fi în Paris. Și William Doxton visează tot ce are de văzut și petrecut în minunatul oraș al lumii.

Cugetele iubitei sale mirese rătăcesc de parte la trecut.

A trecut numai cinci ani de când ea ca profesoară tînără cu inima îndurerată și s'eracă a trecut Oceanul, prima dată emigrând la America.

Puțin a visat ea atunci de fericirea ce o aștepta, sau că ea se va reîntoarce așa curînd și în o cabină luxoasă.

Părinții ei țărani săraci din Picardie, au avut de muncit greu pentru a putea crește cei cinci copii, din care ea cea mai în etate a fost totdeauna mândria lor.

Ei au sfătuit să fie cuminte, căci era cea mai frumoasă fată din tot satul.

Fântâna Blanduziei.

Un punct culminant al sărbătorilor a fost reprezentarea piesei »Fântâna Blanduziei«, prin care s'a deschis scena teatrală în sala festivă a muzeului național; s'a mai dat apoi a doua oară în teatrul orașenesc.

Fântâna Blanduziei este una dintre cele mai frumoase și mai de valoare piese de ale poetului nostru Alexandri, scrisă în cea mai frumoasă limbă românească, în versuri. Ea se joacă în Roma, în vecinica cetate, când ea era în floare, pe timpul împăratului August. În piesă aflăm figuri mari de ale timpului: Horațiu marele poet, Mecena, spriginitor al artelor, apoi figuri din viața de toate zilele a Romei: Scaur, un libertin îngâmfat, Postum, cântăreața vestită Neera, Getta, sclavă din Dacia etc. În joc au escelat, pe lângă dl Zah. Bârsan (Horațiu) d-șoara Voiculescu și d-na Dr. Cosma, apoi Dr. Giurgiu (Scaur), Enescu, Rebeca etc.

Fântâna Blanduziei a avut succes deplin și a fost fericită ideea, ca cu aceasta românească și minunată piesă se deschidă prima noastră scenă teatrală statornică.

Mai amintim, că s'a mai jucat de două ori și piesa »Necinstiții«, dramă italiană, — cu succes deplin.

Escursiune la Seliște.

Duminecă în 27 August. c. s'a făcut proiectata excursie la Seliște, luând parte la ea vre-o 300 de oaspeți. Au fost primiți cu ospitalitatea obicinuită a Selistenilor. La gară oaspeții au fost întâmpinați de un public foarte numeros, ear la școală de »Reuniunea de cântări« și au fost salutați de dl prot. Dr. Stroia. S'a făcut apoi excursia la »Netedul«, unde s'a încins un joc vesel, ear seara la hotel la masa comună s'au rostit mai multe toast. S'au făcut între altele mari ovații dlui prof. Iorga. Escursiunea a reușit foarte multumitor.

Școala de menaj.

În cuprinsul festivităților, s'a făcut și deschiderea școalei de menaj din Sibiu, susținută de »Reuniunea temeilor române de aici. Școala se află în casele »Albinei« (parter) și a fost deschisă în ziua de S. Marie 28 August c. fiind de față un numeros și ales public, în frunte cu I. P. S. Sa metropolitul Meșianu și cu P. S. Sa episcopul din Arad. Sfîntirea localului s'a făcut prin acesta din urmă. Dna Cosma a rostit o cuvîntare, declarînd școala de inaugurată. A mai vorbit I. P. S. Sa Meșianu, mulțumind dnei Cosma și Reuniunii pentru înființarea școalei. Școala

Simția mare dor de casă, așa că de multe ori gîndea că i-se va sfîșia inima. Dar familia la care ea venise a fost pretinuoasă și a făcut totul ce i-a stat în putință ca să se simtă ca acasă, și apoi în o zi ea a întâlnit pe — William. (Va urma).

Vremea.

În Europa vremea a fost zilele aceste mai mult uscată; ploi mai mari au fost numai în Rusia.

La noi de vre-o săptămână vremea a fost recoroasă, cu deosebire seara și dimineața, totodată senină și uscată.

Temperatura a scăzut în multe părți. Mai urcată a fost la Fiume, 28° C' mai mică la Târlău 3° C.

Profeție. Se poate aștepta tot vreme senină, uscată și mai caldă.

de menaj prevede și »Masa studenților« dela Albina. Conducătoarea școalei este dra Veturia Papp, profesoară la școala civilă de fete. Sibiuul are cu un așezământ românesc cultural-economic mai mult.

Incheierea sărbătorilor.

După programul publicat, sărbătorile, cari s'au început în 19 August n. s'au sfîrșit în 28 Aug. seara, cu balul, la care a luat parte lume multă și aleasă.

A mai rămas singură expoziția deschisă, până în 14 Sept. c.

Pentru abonații nostri din America. *Iubiții nostri abonați din America, pentru a încununa ori-ce confusie, sunt rugați a trimite banii ce abonament sau ori-ce alți bani, d. d. pentru comande de cărți etc. în plic (cuvertă), adresată de-a dreptul redacției »Foaia Poporului«. Pe plic se arată că scrisoarea cuprinde bani și câți și în scrisoare se scrie adresa și comanda. În chipul acesta putem să îndeplînim numai decât comanda. Modul de a trimite banii prin mijlocirea bancarilor și băncilor, dă prilej la multe confuzii, la cari noi nu sîntem de vină. Rugăm deci iubiiții nostri compatrioți din America, a da ascultare acestor rugări a noastre, în interesul lor propriu.*

ESPOZIȚIA.**II.**

Continuăm azi cu descrierea pe scurt a despărțimintelor bisericesti, gr-cat. și ortodox, amîndouă bogate, în deosebi în obiecte, cărți, manuscrise etc. bisericesti din trecut.

Secția bisericeii gr-cat.

Secția bisericeii gr-cat. române cuprinde multe obiecte de însemnătate istorică-culturală. Ea a fost cu gust aranjată de dl prot. Togan.

Pe o masă sînt cărți bisericesti. vechi espuse de diecesa Lugojului. Dintre aceste amintim între altele: Biserica română în secl. XIV-lea de canonicul I. Boros. Mănăstirea Prislopul, cu documente originale. Un manuscris de Stefan Moldovan: Memorand istoric (mai cu seamă despre cele întemplate la 1848/9) O istorie ungurească a anului 1848/9 de Petru Rațiu, etc. Între cărțile aceste se află cea mai veche carte de poezii românești, tipărite cu litere latine și ortografie ungurească la 1677 în Sibiu; cuprinde 6 poezii.

Între cărțile tipărite se află: Pravila lui Mateiu Basarab (1641.), Tălcul evangeliilor lui Coresi, Sicriul de aur din Sebeș (1683) și alte multe cărți rare.

Pe o masă are espuse cărți de mare valoare istorică tipografia seminarului din Blaj.

Sunt apoi antimise vechi și de valoare, scule bisericesti prețioase, multe portrete de ale episcopilor și canonicilor, (Clain, Cipariu, Bunea etc.). Un uriaș Vultur țesut pentru catedrala din Blaj, călimarul lui Șincai, peana de aur a lui Bariț etc. Păreții jur împrejur sînt împodobiți cu fotografii și tablouri de biserici, scoale, bărbați însemnați etc. și diferite harte. Secția cuprinde preste tot lucruri de mare valoare și instructive.

Secția bisericeii ortodoxe.

Asemenea bogată este secția bisericeii surori, aranjată cu pricepere și gust de dl. asesor Dr. Miron E. Cristea. Iată cuprinsul ei pe scurt după »Buletinul expoziției«

1. Un antimis, blagoslovit și dat de Ioasaf metropolit al Bălgradului, în zilele prințului

Apafi Mihail la 1682. Inscriptia de pe el este în limba română. Profesorul N. Iorga susține a fi cel mai vechiu antimis cu inscripție românească cunoscut.

Alte antimise sînt dela »Varlaam al mitropoliei Bălgradului« din 1686 și unul fără dat precis. Apoi unul dela Teofil al Bălgradului, dela 1689; altele dela 1692, 1733, 1748, 1779, 1780, 1765, (dela Dion. Novacovici, eppul dela Buda) etc.

2. Între obiectele bisericesti sînt o mulțime de cruci dela cele mai simple de lemn până la cele mai scumpe și ca valoare și ca artă; precum sînt crucile cele cu pietrii scumpe dela mitropolie, cea dela biserica parochială din Sibiu, dela sf. adormire din Brașov, din Alba-Iulia. Remarcabilă e o cruce de lemn din secl. XVIII, donată de primarul Echim Vinca din Borgosuseni. E făcută de un păcurar.

Frumoase sînt evangeliile dela Sibiu, Brașov, (cetare și Scheiu), etc. Interesant este praznicarul vărsat dela Răhău, reprezentînd 20 praznice; un tier dela Poplaca din anul 1802 pentru împărțirea anaforei; iară șirul celor 10 potire indică modul lor de desvoltare, dela cele mai simple de lemn și de plumb, cusutor, până la cele de aur din timpul nou. De mare valoare sînt mătani'e lui Șaguna, ordurile lui și alte reliquii dela el.

O sfită a bisericeii Stului Nicolae din Brașov este dela 1748, dăruită pe timpul împărătesei Elisabeta Petrovna, omoforul cel din fir de aur, și nabedenițele, precum și epitrafilul dela mitropolie cu cei 12 apostoli, cărțile arhieresti dela Arad și ornatele episcopesti.

Obiecte cu preț sînt epitafele în fir de aur dela Sibiu și Alba-Iulia. Pe păriletele din fața intrării își atrage atenția chivotul bisericeii din Viștea int. reprezentînd în miniatură catedrala română din Sibiu, lucrată în lemn de sculptorul Aurel Cotârila din Oravița română; iară păriletele de vis-a-vis este decorat cu mulțime de icoane bisericesti de prin veacul XVIII și XIX. O altă icoană reprezintă lupta lui Alexandru Macedoneanul cu împ. Porii etc. Profesorul Iorga o pune pe 1/2 a doua a secl. XVII.

Alt părăte cuprinde tablourile tuturor episcopilor diecezei Aradului; eară vis-a-vis sînt portretele metropoliților și episcopilor din Sibiu, mecenații Gozdsu, Andronic, mormintele arhierilor. Reședința cea vestită dela Reșinar pusă lângă cea de azi arată progresul realizat de biserica ortodoxă română în timp relativ scurt. Asenenea noua catedrală în asămănare cu vechia bisericuță demolată din Sibiu cetate. Imposant e bustul lui Șaguna.

Remarcabile sînt fotografiile multor bisericuțe vechi de lemn. Poiana, Vidra Borgosuseni, Șarpatoc, Muncelul-mic; apoi un număr mare de biserici și școale imposante de piatră din comunele fruntașe.

Obiectele din noua catedrală: tetrapod, pultul cînteretiilor, strane, porți din frontar indică stadiul de azi al sculpturii la Români, fiind făcute de Românii Babic și Pătruș, cari în urma inițiativei luate de dl Dr. E. M. Cristea au aplicat multe motive populare românești; precum a făcut și pictorul O. Smigelschi în decorațiunea din pictura catedralei.

Mapele indică teritulul eparhiilor și parochiile apartinătoare.

Foarte însemnat este numărul cărților bisericesti vechi: slavone, grecești și românești, parte manuscrise, parte tipărite. Aceste meriță a fi supuse unui studiu special. Au sosit în zilele ultime. Dl Iorga a aflat între ele unele. rare și de preț. Manuscrisele călugărului Picu Procopie Petruș dela Seliște trec peste 40.

Un şir de manuscrise şi cărţi arată hărnicia lui Şaguna, care nu numai a scris literatura bisericească, ci a tăcut corecturi la cărţile rituale bis., ear' alt şir arată modul, cum a întemeiat fondurile archiedecesane, contribuind tot el la locul prim cu suma cea mai mare; ba ani întregi a purtat el însuşi întreagă comptabilitatea l.r., cu mâna proprie. Din cărţile fondului catedralei se vede: contribuirea de 1000 a Măjestăţii Sale Regelui, etc. şi colecta mare din zilele actualului metropolit; scrisoarea familiei Mocsony cu darul de 60,000 cor. etc.

Interes nte sînt diplomele metropoliţilor dela Rege, apoi diferite scrisori ale lui Şaguna către bărbaţi politici, între cari una a lui L. dv. Kossuth către Şaguna.

Gimnazul dela Braşov are în secţia aceasta pe marii săi binefăcători Juga, Lacea, Buntoiu, Ofoşoiu. Edificiul gimnasului, Corpul profesoral, Fanfara tinerimei.

Dela biserica Sf. Nicolae din Braşov s'a spus actul original, prin care patriarhul Ierusalimului Dositeiu şi metrop. Ungrovlahiei Teodosiu afuriscă pe metropolitul Atanasie, pentru-că a părăsit ortodoxismul, unindu-se cu Roma. Datul 3 Iulie 1702. Scrisoarea Voivodului Constantin Brancovean, prin care încurajează pe Braşoveni se rămâne în legea lor cea veche. Declaraţiunea Braşovenilor, că nu vor părăsi nici-când ortodoxismul şi alte documente şi scrisori de pref. Apoi pomelnice dela Stul Nicolae din Braşov din 1665 Febr. 7, al bis. din Râşnov dela 1773.

Protocolul deputaţiunii regnicol. dela 1791—1793 trimisă de cons. din Arad.

Merită amintire brăţarele pentru lumina electrică din noua catedrală cu pară în formă antică, tabloul unicei bis. patronate din metropolia ort. rom. a Ungariei; pietrele şi bieţele lui badea Cârţan dela Roma, Pompei, Sodoma, Ierusalim, din grădina Getsimani etc. etc.

Pe 2 măsute se vede v. eaşa constituţională bisericească. Protocoalele sinoadelor, congreselor şi toate legile şi regulamentele votate şi în vigoare în bis. ort. rom.; tablouri ale congreselor şi sinoadelor. În altă odaie e un candelabru din biserica dela Selişte, compus din mii de bucăţele de un ţeran simplu.

Rar este rotulul ilustrat, care reprezintă »Brăul maicei domnului«: rugăciuni către M. D. o faşie în lungime de zeci de metrii. E dela bis. din Răhău.

Mai amintim unul din cele mai de valoare obiecte anume: Matricula celor căzuţi în 1848/49 pentru tron şi neam, indicând numele, felul morţii (împuşcat, tăiat, în închisori, etc). Nrul copiilor, averea şi alte date. E proprietatea bibliotecii arhiepiscopiceşti. E în limba germană. Cuprinde numai martirii ortodoxi români.

Din Reghin.

În 10 August, ca de comun s'au ținut în Reghin petrecerea obicinuită şi cu aceea ocaziune şi adunarea despărţământului Reghin al Asociaţiunei.

Adunarea despărţământului s'a ținut după amiaza la 3 ore, la care au participat următorii domni: Petru Uilăcan, protopop gr. cat. (preşedinte), Galacteon Şagău protopresbiter gr. or. Dr. Ioan Popescu avocat, Dr. Alexandru Ceuşan, medic, Iosif Popescu, directorul băncii »Murşana«, Sever Barbu, comptabil la banca »Murşana«, George Maior, învăţător diri-

gent, Augustin Maior, inginer mecanic, Iuliu Maior, teolog, cu toţii din Reghin; ear' din jur Simion Zéhan paroch gr. cat. din Breţcu, Petru Gorea, paroch gr. cat. din Fărăgău şi Teodor A. Bogdan, inv. gr. cat. din Bistriţa. Atâta a fost întreg publicul.

După ce s'au cetit rapoartele obicinuie, s'a hotărît, că adunările despărţământului se nu se mai țină în centru, adică din Reghin, unde până acum încă nici o ispravă nu au făcut, ci în satele învecinate, de oare-ce scopul Asociaţiunei este a răspândi cultură între popor. Acolo apoi se se cetească disertaţiuni instructive pentru popor. De această părere sum şi eu. Deştepte-se odată şi Reghinienii noştri, ducă la îndeplinire hotărîrea făcută, deie exemplu bun poporului nostru inteligenţa şi nu facă adunarea aşa zicând fără ştireă nimărui. De altcum parochul din Fărăgău a dat exemplu bun, dându-şi învoirea, că adunarea în anul viitor se se țină în Fărăgău. După aceia s'au sculat hărnicul învăţător Theodor A. Bogdan, şi au întrebă că venitul curat ce va incurge la petrecerea din aceeaş seară, aranjată de comitetul despărţământului, spre ce scop se va întrebuiţa? Însă adunarea au decis că scopul numai după petrecere se va putea hotărî. Atunci învăţătorul Bogdan se scoală a doua oară şi atrage atenţiunea adunării la şcoala noastră gr. cat. din Reghin, în carea propun doi învăţători, ambii rău plătiţi şi în cuvinte animate laudă pe nestorul nostru învăţător George Maior, care deja de 37 ani cu nespuse hărnicie luminează poporul, şi totuş e foarte rău plătit, nu capătă bani de cuartir, ear' quinquenalele încă 'i-se plătesc neregulat, ba poate mai rămâne şi fără ele. Atrage atenţiunea adunării despărţământului asupra şcoalei noastre care trebue ajutorată, şi carea din cauza sărăciei şi din cauza că Românii noştri nu se interesează de dânsa, ba îşi dau pruncii la şcoli străine şi aşa necunoscându-şi limba maternă, devin cei mai mari renegaţi, zice, din cauzele aceste şi au pierdut renumele de odinioară, roagă deci adunarea desp. ca venitul curat se se întrebuiţeze pentru ajutotarea şcoalei şi a învăţătorilor. După aceasta s'au deschierat şedinţa de închisă. Vom vedea ce va mai fi în anii viitori. Cred că de acum va face inteligenţa noastră ceva ispravă şi se va deştepta din somnul cel de moarte, în care o adânciră neîntresarea sa pentru înaintarea şi răspândirea culturii.

Petrecerea din Reghin deja de vreo 20 ani se ține de comun în ziua târgului de vară, adică în 10 August. Deja înainte de am. soseau trăsuri după trăsuri pline de inteligenţe din jur. Ba d. a. erau pline deja toate hotelurile de oaspeţi, aşa încât mulţi au fost siliţi se se încuieră la case private.

Pavilionul de vară din promenada oraşului unde s'a ținut petrecerea, era luxos luminat. Toată sala era decorată cu verdeaţă şi grupuri frumoase de flori, aranjate de grădinarul orăşănesc. La 8 ore muzica începe marşul lui Mihail Viteazul, oaspeţii veneau în masă. La romana primă am numărat

preste 150 de părechi. În jurul sălii erau mulţime de străini curioşi, cari admirau minunatele noastre jocuri naţionale şi — cele 3 costume frumoase naţionale. N'a lipsit nimica pentru-că petrecerea se devină cât se poate de vială şi familiară. Voe bună, bucurie, violiciune, dame frumoase, jucători buni, — toate se aflau aci, numai minunatele noastre costume naţionale lipseau. Mă întrebau străinii, că oare pentru-ce nu mai vin d. şoarele la petrecerea română ca şi până acum, în costumul naţional? Sper, că în anii viitori, stim. d. şoare vor face destul acestei dorinţe, şi se vor presenta în costume naţionale.

În invitaţiile trimise era vorba, că se va joca »Căluşerul şi Bătuta« însă aşteptarea ne-a fost zădarnică; numai după aceea mă informaiu dela dl preşedinte, că ce a fost cauza. Anume 4 dintre tineri, cari erau se joace, au fost şi sînt şi acum greu bolnavi.

S'au încasat după cum m'am informat 400 cor., dintre cari ca venit curat au rămas preste 200 cor. De altcum comitetul aranjator cred că îşi va împlini promisiunea şi va da seamă mai detaliat, cum a reuşit petrecerea în privinţa materială.

Era dimineaţa, aproape de cinci oare, când publicul se depărta mulţumit, că 'şi-a petrecut foarte bine, ducând cu sine suvenirea unei nopţi plăcute.

Biblioteca ieftină.

Cea mai ieftină bibliotecă este »Biblioteca »Foi Poporului«, din care au apărut până acum următorii 6 nri, de cuprins variat şi întocmiţi anume pentru trebuinţele poporului nostru, anume:

Nr. 1. Din vitejiile poporului românesc. Nichita Balica de Silvestru Moldovan. Movila lui Barcel de V. Alexandri 20 bani

Nr. 2. Din literatura populară română. Doine şi strigături. Culese de Nicolae Regman. 20 bani.

Nr. 3. Din lumea poveştilor. Găsitul, poveste de Emil V. Degan. Punga cu noroc şi căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan şi Craiul Mateiaş şi bătrânul plugar, anecdotă de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 4. Pomăritul. (Sfaturi în formă de dialog), de Iustin Sohorca, învăţător. 20 bani.

Nr. 5. Din trecutul omenimii. Ulisse regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 6. Rîs şi veselie. (Anecdote şi glume.) 20 bani.

Nr. 7. În pregătire.

Fiecare nr. costă 20 bani, toate la oaltă 1 cor. 20 bani.

Cine vrea se-şi facă cu spese puţine şi pe nesimţite o frumoasă bibliotecă, se-şi procure aceste broşuri şi cele ce vor urma. Bani se pot trimite de odată cu abonamentul la foaie.

PARTEA ECONOMICĂ.

Înrîurînța semânței asupra rodirei.

Astăzi nici unul dintre plugarii învățați, nu mai stă la îndoială cu privire la aceea, că semânța are cea mai însemnată înrîurînță asupra rodirii; — înrîurînță care se poate vedea nu numai la sămănături, ci chiar și la animale. Să privim numai puțin la nașterea și dezvoltarea animalelor domestice și din aceasta apoi vom pute trage o bună învățătură și pentru sămănături.

Dacă dintr'un armăsar slab și ticălos, lângă care vom mai adauge tot o astfel de iapă, nu se poate naște decât tot un asemenea mânz: atunci ne putem explica și pricina aceea, pentru ce și dintr'o sămânță slabă și măruntă, tot numai asemenea roadă poate să crească și să se desvolte. »Ce sămăni aceea răsare«, se adevărește pe deplin aci. Dar' nu numai atâta, ci chiar și boalele și alte însușiri rele se sporesc din neam în neam, dela părinți la copii și dela aceștia mai departe.

Așa stând lucrul, este firesc ca se ne explicăm și cauza aceea, pentru ce în timpul din urmă economiștii practici au început cu tot adinsul de a-și îmbunătăți nu numai soiul vitelor lor, prin procurarea unor vite mai frumoase de prăsilă, ci chiar și al sămănăturilor prin alegerea grăunțelor celor mai frumoase pentru sămănat.

Se caută une-ori, la două trei tîrguri un armăsar sau câte un taur bun și frumos de prăsilă, de sigur pentru aceea ca și iepele și vacile respectivelor economi se poată fâta la rîndul lor tot astfel de mânzi și viței. Pentru că s'a adevărit, că cheltueala cu o vită de un soi prost este tot așa de mare ca și aceea ca una de un soi mai nobil, pe când folosul dela aceasta din urmă întrece pe departe al celei dintâi, fie acela în privința lucrului, al laptelui, al cărnii sau al vânzării.

De câte-ori nu ni-să dă prilej se vedem mai cu seamă la tîrgurile de primăvară, pe unii dintre economii noștri, une-ori și cu câte trei-patru vite înșirate după car, ca se vîndă măcar una dintre ele, pe care o va pute, în multe casuri numai ca se poată plăti o parte a nutrețului cumpărat preste iarnă pe seama lor. Și nu odată îi vedem venind cu ele tot așa înșirate, precum s'au dus, de oare-ce și la tîrg se caută mai întăiu marfa cea mai bună și numai cam la urmă, când nu mai este de aceasta, se caută și cea mai slabă și fără preț.

Trecând dela animale la pomi, vedem același lucru! Doi pomi dintr'o grădină de pildă, dintre cari unul altoi, ear' celalalt pădureț, nutrindu-se, din același pămînt, avînd aceeași mărime, totuși roadele lui se deosebesc atît după mărime, cât și după bună-tate. Cel altoit produce poame bune și gustoase, pe când cel pădureț produce ncște poame de tot mărunt și rele.

Toate acestea vîzându-le și cercetându-le mai de aproape economiștii învățați de de prin alte țeri, au ajuns la convingerea aceea, că și cu grăunțele de sămănat tot astfel trebuie să se întemple.

Majorul Halett din Brighton în Anglia, a fost cel dintăi, care prin sămănaturi îngrijite în pămînturile cele mai roditoare, prin o alegere bună a sămăntii (selecțiune), purcezând dela un singur grăunț de grâu, deosebit de celelalte cunoscute până atunci, care s'a și numit apoi după numele său; grăul Halett, sau grâu genologic.

Halett a purces la alegerea grăului numit în modul următor: el a ales adecă din toate holdele lui spicul cel mai frumos și mai sănătos, pe care apoi s'a pus și la sămănat ceva mai rar, în capătul unui loc lucrat, bine pregătit și totodată și roditor. Primăvara s'a apucat și a săpat toate spicele crescute din cel sămănat, dintre cari ear' a ales cu prilejul secerișului pe cel mai frumos zicând: »acesta este spicul cel mai frumos, în tot grăul meu«.

Grăunțele aflate în spicul acela, s'a apucat apoi și atâta le-a tot sămă-

nat, până ce a ajuns, ca să prăsească un grâu foarte bobonat și frumos, care apoi se și deosebă foarte tare nu numai de celalalt grâu al lui, ci chiar și de celelalte grâne cunoscute pe atunci în lumea economilor și a neguțetorilor.

(Va urma.)

Ioan Georgescu.

Hainele scumpe ne sîrăcesc.

Dialog între țerănele: Ana și lelea Maria,

Compus de Maria din Cîmpile.

(Urmare și fine.)

Ana: D'apoi atunci cum umblau muerile și copilele?

Maria: Cum se umble? Muerile cu zadie, cu șurț de lână cu un chin-deu în cap și atâta, și cu cămeși de pânză, lucrate de ele din cănepă; apoi copilele până la 14 ani umblau numai în cămeșe și cu un șurț de lână din n'ainte. Dar' nici nu știau de atâtea nebunii cum știu amî. Nu știau ce-i jocul, ce-s feciorii, numai ruga lui D-zeu o știau. Și lucrau și ele după a lor putere; dar' anî cum trec copilele de 8—9 ani e în joc și cu drăguț și is îmbrăcate în haine scumpe de nu-i vernic capul lor. De școală și de ruga lui Dumnezeu doar' știu ceva bine?

Ana: (Stă mirată) D-ta zici lele Maria că atunci se îmbrăcau muerile tot în haine de lână. Le-o fost ușor, că au avut oi, dar' noi și de-am vrea să ne îmbrăcăm așa n'avem din ce.

Maria: Nu că voi vă vindeți oile și vă dați banii pe rîză din șatră, care nu vă țin nimic; ba de multe-ori vă dați bucătura din gură pentru podoabe. Macar de v'ar sta bine cu haine de acelea, da vai rău vă stă, gîndești că sînteți nește socăcițe de pe la celea curți.

Ana: (Supărată.) Oare ne stă rău lele Marie?

Maria: Rău draga lelei, că și tu cum ești o muere faină și sdravănă să fii cu o cămașă albă, cu niște cisme roșii, cu cosița pe cap mărișoară a-i arăta o nevastă ca un brad; de ar fi mai mare dragul a să uita omul la tine, dar' așa nu știe nime cine ești, că doamne de și ți's hainele după

VESELIA.

Foita glumeață a »Foi Poporului«. —

Îngropăciunea Vaivodului.

În Proștea sînt mulți țigani
Mai mai mulți decât români
Ei au crîsnici țigănești
Togma ca cei românești

Au și prapor pentru morți
Care-l poartă pe rînd toți
La ori și ce procesiune
Precum și la îngropăciune

Nu-i de mult când a murit
Rupa cel de toți iubit
Care mult a crîsnicit
Și ca voivod era cînstit.

El la moarte a testat
Averea lui nestrămutat
Jumătate la soție
Restul al popii să fie.

Ca bine să-l prohodească
Să-i facă slujbă aleasă
Cu hoghini și ertăciuni
Dela oameni cei buni.

La ziua de îngropăciune
Doamne! ce amărăciune
Plîngeau toți, să vătau
Mare ghilaz mai făceau.

Ear' soția întristată
Mai aproape desperată
Când popa îl prohodea
Ea încet așa zicea:

— Dumil Doamne și-l așează
În un loc cu bună peză
Îndărăpt să nu mai vie
Ori și cum așa să fie.

— Căci destul ma scărmanat
Părul 'mi-la peptenat
Cu pepteni ce pepteni lână
De trei ori pe săptămână

Cînd prohodul s'a gătat
Toți în rînd s'au așezat
Cula prapor a luat
Ear' pe mort l-a înhățat.

Un țigan ce era tare
Legat cu sfoară în spinare
Apoi în rînd ei au pornit
Cu Vaivoda cel vestit

Cînd era să treacă o punte
Cel cu prapor înainte
Cum la prapor se uita
Piciorul aluneca.

Și zup, cu praporu 'n apă
De unde striga de-odată
»Stăi tu prapor în părău
»Dacă tu mîai făcut rău.

»De nu mă uitam la tine
Era mult mai bin' de mine
»Dar acum zic eu și zău!
»Că nu te scot din părău.

domnie nu poți fi, că la școală n'ai umblat. Bărbatu încă nu 'ți e domn — cu haine de acelea ești numai de ris la cine te vede, mai ales când meri cu bărbatu-tău undeva. El cu cioareci și cu opinci, tu cu vigană — sânteți ca turca cu goțoiul. . .

Ana: (Gândită.) D'apoi oare în haine de acelea de care zici d-ta mai bine mi-ar sta?

Maria: De bună samă, că mai bine.

Ana: Să știu că mi-ar sta mai bine mi-aș face de acelea și acestea le-aș arunca în foc, că vai lele Marie — bine zici d-ta, că mulți bani trebuie pe haine d'acestea. După-ce cumperi cartonul ori altfel apoi câte trebuie: spegmă, șinor, căptușală, copcii, bumbi, d'apoi încă câte și mai câte, care nu 'ți-le pot toate înșira. Și la saboia, bani, făină slănină, brânză și mai știe și Dumnezeu câte le mai trebuie. Și nici nu's ții-toare, că în mașina de cusut nu poți băga spegmă de casă, numai de cea subțire din boldă, apoi aceea nu ține că știi d-ta cum se zice — că, așa de unde-i mai subțire de acolo se rupe.

Maria: (Rizind.) Vezi Ană, că ai ajuns la vorba mea, și îmi pare bine că ai ajuns, măcar că mai 'nainte te-ai mâniat pe mine pentru-că 'ți-am spus ce-i bine.

Ana: D'apoi așa-i omul, știi d-ta, că pe ori-și cine mai cu greu îl aduci la bine, ca la rău; apoi așa am fost și eu. Dar' după-ce 'mi-ai tot spus și una și alta am văzut, că vorbești drept și nu-mi vrei răul.

Maria: Rău! ferească-mă D zeu să vreau eu răul neamului meu, că eu aș vrea să fie bine de-ai mei și să ved că se prind ear' la putere, că doară vezi cum o s'ăracit de când s'o pornit pe atâtea podoabe scumpe.

Ana: De bună seama, că asta-i așa, asta-i un rău mare pe noi, tocmai ca și beutura, că acestea amândouă's cu cheltuială mare și fără de nici un folos.

Maria: (Rizind bate în palme.) O bă-tă-te norocul Ană, că bine o ai găcit! Așa-i dară că și tu vezi că nu faci bine ce faci, da mă mir de bărbați, ce

bărbați is cum de își dau tot ce au pe ha ne și pe nebunii scumpe. Mai de mult n'ar fi pus atâtea podoabe pe ei ori pe femeile lor, mai bine le succea grumazii.

Ana: Ei că știu bărbații de câte fac muerile, ei nu știu. Fac ele ce fac, vând bucate și altele ce au și așa se îmbracă.

Maria: Destul de rău că-și vând bucatele pentru-ce nu trebuie.

Ana: Aia îi așa da! Vândă de mine cine a vrea și ce 'i-a plăcea, da io știu că altul pentru de acele n'oi mai vinde până oi trăi. Nu zic că n'am vândut până acum. Da, altu zic zău că n'oi vinde că doară nu m'oi săraci io pe mine și copii mei.

Maria: D'apoi ce-i face?

Ana: Ce să fac. Mi-oi face haine așa după cum 'mi-ai spus d-ta și pace și acelea nu vor fi așa scumpe ca acestea că or fi din ale căsii.

Maria: O nici a treia parte nu's așa scumpe ca celelalte, ba, cu câți bani ai dat la saboia te 'mbraci apoi cât te-or ținea vei vedea tu.

Ana: Așa vreau și eu să mă ție cât de mult, că pe binele meu a fi.

Maria: Pe-al tău zău și pe al căsii tale întregi, numai ce-i face cu fata, că ai ș'o fată mare?

Ana: Ce să fac. Va purta și ea haine ca mine.

Maria: Ei, de-a vrea.

Ana: A vrea, că doară io 's mamă și eu îi poruncesc, că io 's mai bă-trână trebuie se asculte de mine. Apoi nici nu-i așa sprăhuită ca altele, să nu se înțeleagă când îi spune omul ce-i bine.

Maria: Așa și trebuie.

Ana: Așa, că Doamne mult să necăjește o mamă cu un copil până când îi mare, apoi când îi mare, să n'o asculte, aia totuși n'ar fi bine.

Maria: Io știu, că nu, dar' sunt și de acelea.

Ana: Știu că sunt, dar' fata mea 'i mai cu minte și îi vedea d-ta că nu preste multă vreme om merge amândouă la biserică, de-a vrea Dumnezeu

în haine de care mi-ai spus d-ta, că umblau mai de mult muerile, numai nu le-oi ști face prea bine, da acum le-om face așa le-oi purta și n'om băga vină la nime.

Maria: (Voioasă.) Vină numai la mine, când îi vrea să-ți faci, că 'ți-oi arăta io bucuros cum se le faci.

Ana: (Voioasă.) Zău îmi vei arăta d-ta, lele Marie. Bine ar fi zău că oi și veni, acum mă duc acasă să-i spun și la fată și să ne punem pe lucru. Să rămâi sănătoasă lele Marie și mulțam de vorba bună.

Maria: Să meri cu Dumnezeu Ană și spune și la alte femei cu care te vei întâlni să-și facă și ele haine de care 'ți-am spus, că a fi cu mult mai bine.

Ana: Le-oi spune la toate cu câte m'oi întâlni, să nu-și mai facă haine scumpe, pentru-că acum ved bine, că acelea ne sărăcesc!

Vorbirea de deschidere.

(Urmare și fine.)

Comitetul central a fost de repetite-ori atacat, că: »Nu face literatură, nu subvenționează școalele avizate la ajutor, face prea puțin pentru popor, și că preste tot nu progresăm«. Li-s'a răspuns acestora, că nu e chemarea comitetului central de a face literatură, nici e posibil din 2000 fl., cari ni-au stat la dispoziție, a subvenționa peste 1000 de școale avizate la ajutor.

Dar' înșire-se toți sub steagul Asociațiunii, câți stau la o parte nepăsători, și comitetul central va afla căile prin cari să vie în ajutorul țăranilor, între altele prin angajarea și premiarea învățătorilor ambulanți și a altor specialiști în științele agronomice, cari vor avea să țină prelegeri din toate ramurile economiei, precum și alte învățături moralizatoare, instructive și folositoare.

Că n'am progresat, aceea o pot afirma oameni cari cred că lumea a fost întotdeauna precum e în ziua de azi. Aceia nu l-au văzut pe țăran, precum l-am văzut eu, trăgând jugul din zori de zi până în amurgul serii, în

Poesii populare.

Din Măgăreleu.

Culese de Laurențiu Holerga și de Nicolae Holerga, juni.

Cucule cu peană sură
Nu cânta din curmătură
Ci cântă de după sat
Că bădițul m'o lăsat
M'o lăsat nu 'i-am fost dragă
Și o iubit pe una neagră
Cioarbă neagră din părau
Lasă pe bădițul meu
Că de nu te-oi ofrăvi
Cu otravă din dumbravă
Cu pâr din cosiță neagră.

Așa zic babele 'n sat
Când vorbesc de măritat
Că eu nu sunt mănios
Că 's fecior și nu's frumos
Dar' 'mi ciudă de celi fete
Ele zic că n'au păreche
Și pe câte sunt în sat
Eu n'aș da un ban stricat

Una-surdă, una mută
Una cu spinarea ruptă
Alta-i mare și bucată
Alta-i mică și gușată.

Foaie verde foi ca macu
Că dragostea-i chiar ca dracu
Mândra-i tină ca macu
Au trecut alaltăieri
De cinci zeci de primăveri
Nu-i bătrână mândra zău
Ca mama lui tatăl meu.

Nu gândi mândră gândi
Că nume nu 'ți-oi găsi
Ochii 'ntorși ca la cocoși
Urechi mari ca la măgari
Nasul ca la tușunari.

Dulce-i gura la lelea
Cum e vara perseca
Dulce-i gura la lelița
Cum e vara lobenița.

În vâlmașala cea mare
Cel cu mortul în spinare
Când pe punte a călcat
Funia sa deslegat

Coșciugul s'a răsturnat
Obl'un doauă a crepat
Ear' mortul cum a căzut
În apă: so și corlit.

Acum era jalea mare
Și cea mai mare supărare
Căci Vaivoda s'a înecat
Și de urmă nu i-a dat.

Remasul s'a împărțit
Precum s'a fost hotărât
Lângă pipă și-un cosor
Popa priml' su'n mosor

Ear' țigana a primit
Un cojoc cam ciuruit
Și foitul cel de suflat
Numai pela mijloc spart.

brazda stăpânului, așa precum l-a descris baronul Kemény Gábor în cartea sa: »Nagyenyed és vidékének veszedelme«. Dânsul zice că: »Iobagiu și Valah sunt două cuvinte sinonime, și înseamnă: Slav călcat în pulbere, care trăiește sub tiranie«.

Aceia nu știu, că până la anul 1848 aveai să străbați unele comitate de-a latul până ce dădeai de o familie românească, domni români, cari se și mărturiseau în public că sunt Români. Firește, pe acele timpuri singur nobilul era domn.

Noi bătrânii ne mai aducem aminte de acel domn de român din Cluj care de dorul și de dragul limbei românești mergea în zile de târg la marginea orașului, pe unde sosiau țeranii, ca să poată vorbi cu ei »românește«, neobservat de nimeni.

Străinii auz în privința aceasta cu mult mai drepti, dânsii mărturisesc, că nici un popor din țeară, în timp atât de scurt, cu mijloace așa de modeste, așa progres frumos n'a făcut ca noi Români Ear' la aceasta își va avea și Asociațiunea partea sa. Și dacă comiteul central n'ar avea nimic altceva la activul său, singurul fapt e un imens progres, că aici în Sibiu, unde până la anul 1848 privilegiile orașului opreau chiar și pe nobilimea magiară de a-și cumpăra proprietate, cu atât mai puțin putea un biet valah, azi noi Asociațiunea suntem cel mai mare proprietariu de case și avem cele mai frumoase case din Sibiu. S'au găsit însă și astfel de Români, cari și acest palat l-au criticat. Se înțelege, Români cari nimic n'au contribuit pentru muzeu. Aici e locul să amintesc, că școala civilă de fete, pe care ministrul de culte și inspectorii regești de școale au cercetat-o, au aflat-o corespunzătoare și au laudat-o. Această școală a fost frecventată dela a. 1887 până acum de 1566 eleve, ear' în internat au fost adăpostite 1008 eleve. N'a scăpat nici această școală de critică reutăcioasă; cei-ce știu însă ce mare influință are o femeie cu bună creștere, precum se cresc aici în internat copilele noastre — acela numai laudă va aduce acestui institut și va fi îndatorat să mărturisească, că această școală e o mare creațiune ce Asociațiunea a săvârșit. Anul acesta s'au făcut însemnate îmbunătățiri; mai ales din punct de vedere igienic și al siguranței personale a elevelor, amenințată prin un canal deschis ce trecea de-a lungul grădinii. Aseastă grădină, unde și petrec elevele tot timpul liber, a fost transformată într'un frumos și elegant loc de petrecere. Pentru trebuințele școlii civile de fete, dela înființarea ei până azi a spesat Asociațiunea în total: 101.149 cor.

Un alt ziar român, al cărui redactor nu-i membru la »Asociațiune«, zilele trecute zise: »Iată pentru domni făcui »Asociațiunea« destul: Școală de fete superioară, Enciclopedie, Muzeu cu casă națională proprie, etc«. dar' pentru popor o, ce puțin s'a făcut!»

Avem la școala civilă de fete 95 eleve: 66 interne și 29 externe. Dintr-aceste sunt: 15 fete de țerani, 24 de preoți, 11 de notari comunali, 2 de învățători, 7 de funcționari, 14 de

neguțători, 2 de meseriași, 3 de oficeri, 4 de адвоаți, 3 de medici, 4 de proprietari, 6 de arândători.

Dintre acesta sînt 15 din România și una din Bucovina. Părinții acestora sunt proprietari, funcționari sau neguțători. Cele din Ardeal și Ungaria sunt fete de țerani, sau din familii țărănești.

Fete de aristocrați n'am avut și n'avem, din simplul motiv, că suntem un neam de oameni democrați, fără aristocrație.

Dacă Barițiu și baronul Ursu, cari și în mormânt sunt fala neamului nostru, cari cu atâta dragoste au lucrat împreună cu noi pentru această școală, ar învia din mormânt și ar vedea cu ce absurdități li-se mulțamește, scârbiți de atâta ingratitudine s'ar întoarce în mormintele lor.

Cum »decă!« era mai bine să fi lăsat și pe mai departe, ca fetele de »domni« să umble în școale străine? Și a fost o greșală, că fete de »domni« în școala aceasta au învățat a vorbi »românește«.

Suntem atacați, că nu facem literatură, ear' dacă am făcut Enciclopedia, cea mai mare și mai folositoare operă literară, fără de care istoria contemporană nu numai ar fi mancă, dar' generațiunea de azi ajungea de batjocură și ar fi necinstit memoria atâtor bărbați vrednici, ale căror fapte și jertfe rămăneau necunoscute posterității, -- totuși suntem apostrofați că: am făcut-o pentru »domni«. Museul încă pentru »domni« l'am făcut. Minunat reson!

Nu ne-am așteptat la laude cunoaștem noi bine proverbul german: Undank ist der Welt Lohn!

Dar' insulte nu suferim!

Amintesc la acest loc și de frumoasa bibliotecă ce se află în acest palat, în care se găsesc zece mii de volume.

Biblioteca mai înainte puțin îngrijită, a fost din fundament aranjată, catalogisată și pusă în ordine cu multă osteneală și cu mult zel de domnul protopop Togan, bibliotecariul nostru. Când ne-am mutat aici din vechiul birou, d'a capo a trebuit să treacă acele zece mii de volume prin mâinile dlui bibliotecariu, până-ce s'au mutat aici și s'au așezat eară la locul lor. În timpul mai nou s'a completat biblioteca cu multe cărți de valoare, și s'ar procura tot ce ne face trebuință, dacă nu ni-ar lipsi mijloacele.

Aici e locul să spun că în țările civilizate s'a pornit o adevărată goană în contra scrierilor de contrabandă, de speculă, așa numite buruene literare, cari otrăvesc și încurcă mintea și inima țeranului și a tinerețului. La noi ori-ce scriere netrebnică ar fi, își găsește vre-un ziar, care o laudă și o recomandă, fără a o fi cetit. Prin aceasta publicul românesc și pierde și puținul gust de cetit, ce l are; ear' scrierile de valoare le mănca pulberea prin librării, căci domni de român nu prea cumpără cărți românești, spun librării.

Ce pond se pune în vechime pe cărți și biblioteci, servească un exemplu

din trecutul orașului Sibiu. În anul 1357 avea acest oraș p școală și aproape 200 vol. de cărți.

»O astfel de comoară trebuie apărută — ziceau cetățenii — și au zidit în anul 1366 ziduri de apărare.

Comitetul central de la început până acum a împărțit ca stipendii pentru studenți, ajutoare pentru meseriași și pentru școale, pentru cumpărarea de cărți în bibliotecă — și premii pentru lucrări literare, cu totul 120,665 cor. 80 fileri.

Minuni, ce e drept, comitetul central n'a făcut, pentru-că: »Non datur saltus in natura«, dar' că n'ar fi făcut tot ce a fost posibil, aceasta numai aceia o vor putea afirma, cari sufer, în zisa poetului, de: »a pismei reutate«. Onorata adunarea generală făcând us de dreptul său suveran, va aprea, dacă comitetul central a satisfăcut datorințelor impuse de statute?

Am crezut de a mea datorință de a »nu trece cu graba «ut videatur aliquid fecisse«, și de a atrage atențiunea întreg neamului nostru la marele rău, ce ne amenință prin indiferentismul ce s'a încuibat la noi.

Am lucrat însă după înțeleptul sfat al celebrului bărbat de stat și istoric francez, Guizot, care a zis: »A judeca omenimea cu asprime și a o iubi ferbinte; a-i cunoaște răul, dorindu-i vindecarea, este sublimul principiu al evangheliei«.

După acestea, salutându-vă, domnilor și fraților, de bunăvenire în casa neamului românesc, declar ședința de deschisă.

Conferența băncilor române.

În sala festivă a Muzeului s'a ținut la 23 August conferența directorilor băncilor române din Transilvania. Președinte Parteniu Cosma, secretar ad hoc I. Lăpădatu.

După deschidere se constată numele delegaților prezenți și apoi secretarul cetesce vastul raport al delegațiunei, în care se tractează pe larg următoarele cestiuni:

- 1) Mobilizarea împrumuturilor ipotecare prin cedarea obligațiunilor ipotecare la institute, cari emit scrisuri fonciare;
- 2) Instituția revisorilor esperți;
- 3) Sistemizarea pensiunilor pentru funcționarii de bancă;
- 4) Cestiunea cursului practic de contabilitate. Aici arată delegațiunea, că până la alte dispoziții a îngrijit ca doi bărbați de specialitate, bine orientați atât în teorie, cât și în praxă, să se angajeze de a pune la dispoziția cercurilor interesate, deacă nu un curs de prelegeri, cel puțin un scurt manual, care în un cadru cât se poate mai restrâns, să-i introducă pe toți cei interesați în practica contabilității de bancă.
- 5) Cestiunea fondului cultural.
- 6) Fondarea de bănci nouă;
- 7) Reducerea etalonului în afacerile active;
- 8) Forma, în care ar fi să se organizeze Asociațiunea băncilor românești.

Aceasta este cestiunea cea mai ardentă pentru moment.

Se scrie anume, zice delegațiunea, că experiențele ce le-au făcut și le-au plătit atât de greu, în timpul mai nou institutele de credit

din țeară, au dovedit în mod neândoelnic necesitatea absolută a controlului extern pentru asigurarea dezvoltării viitoare a băncilor — și că de altă parte, guvernul este definitiv hotărât, ca la apropiata modificare a legii comerciale să impună tuturor institutelor de credit acest control extern în mod obligatoriu, în cât va supune acele bănci, cari nu-și vor fi creat acest control extern pe calea asocierii autonome, unui control din partea organelor statului și având în vedere, că multele abusuri și iregularități, ce s'au ivit în timpul mai nou, mai ales în al celor neromânești — justifică pe deplin o asemenea măsură, — nu ne putem îndoi, că această intențiune a guvernului enunțată în repetite rânduri în mod oficial, se va și realiza.

Astfel stând lucrurile se impune, ca băncile românești să se organizeze între sine în așa mod, ca controla să o facă ele și să nu fie constrânse a se supune unei controle străine.

Raportul arată mai departe, că pentru popularizarea lucrărilor mai importante, apărute în »Rev. Econ.», a înființat Biblioteca băncilor, în care s'au publicat până acum:

Studii de contabilitate, de I. D. Lăpădat;

Băncile române de C. Popp;

Efectele publice de I. D. Lăpădat.

Raportul se încredințează spre censurare unei comisii compuse din dd. Andrei Medan Petru Petrescu, prot. Hamsea, protopop Dr Popoviciu, dir. Carabaș și alți doi domni, cari înt scapă din memorie.

După ședință, dl I. D. Lăpădat a ținut o conferință interesantă despre politica de discount.

A doua ședință s'a deschis la 4 ore. Raportor Petra-Petrescu.

Conferința ia următoarele concluse:

1) Să ia act de raportul delegațiunei.

2) Se aproabă convocarea estra-ordinară a conferinței de astăzi.

Pentru viitor, convocarea, programa și ordinea de zi se vor publica nu numai în »Rev. Econ.», dar' se vor trimite și separat tuturor băncilor asociate.

3) Se aproabă lucrările delegațiunei înșirate în raport, în deosebi

a) editarea publicațiunilor amintite;

b) aranjarea esposiției băncilor.

4) Censurarea socotelilor delegațiunei se amână pentru conferința proximă.

5) Se susțin hotărârile principale luate în conferința din Octomvrie 1903 și se recomandă

a) mobilizarea împrumuturilor ipotecare pe calea cesiunii la un institut, care emite scrisuri fonciare;

b) ca băncile să profite în număr cât mai mare de instituția revisorilor experți;

c) avându-se în vedere, că desigur mai ales la insistența conferințelor băncilor deja 46 institute s'au îngrijit de pensiunea funcționarilor lor, conferința recomandă și celorlalte bănci să ia măsurile neccesare în astă privință;

d) institutele sunt invitate din nou a contribui la fondul cultural;

e) se recomandă băncilor asociate a sprijini înființarea numai acelor institute nou, despre cari sunt convinse, că sunt reclamate de interese publice, ear' nu din motive private, personale;

f) a continua după posibilitate cu reducerea etalonului;

g) se recomandă, ca la urcarea capitalului, băncile să nu folosească fondurile, cari servesc de garanție pentru existența institu-

telor, ear' dividendele să se fixeze corespunzător venitelor averii proprii reale a institutelor,

6) Se decide organizarea băncilor în asociere pe baza legii comerciale. Delegațiunea e însărcinată să elaboreze un proiect de statute spre scopul acesta, proiectul să-l tipărească, să-l trimită spre studiere tuturor băncilor românești, ca apoi să se poată debate în conferința proximă.

Președintele închide conferința.

»Gaz. Trans.«

Găcituri

de
Isidor Dopp.

(Urmare.)

38. Tată uscat, mumă verde,
copil dulce.
(*Pavul, vifele și strugurii*)

39. Am patru surori și toate
într'un loc eurg.
(*Tiftele delo vada*)

40. Ce înghiață vara mai iute
decât iarna.
(*Laptele*)

41. Unde ești, când nu ești nici
în casă, nici afară?
(*Pe pragul ușii*)

42. Pe poduri ferecate
trec mii nenumărate
și le taie capetele
și le schimbă numele.
(*Cucuruzul la moară*)

43. Am o lădățue
vântul o încue
vântul o descue.
(*Coda cocoșului*)

44. Cum duc purecele până
la Brașov.
(*Negru*)

45. Năframă 'nvărgată
preste mare aruncată.
(*Cucuruzul*)

46. Ce zice popa după
„Tatăl nostru“.
(*Carle ești în cerin*)

47. Când vede orbul?
(*Când doarme*)

48. Mărul cel mic când fi bun?
(*Când nu ai altul mare*)

49. Ce nu sunt trei pe lume?
(*Punte pân la munte, scara până în cerin*)

50. Sede două picioare pe trei
picioare și face la un picior.
A venit patru picioare și-o
luat pe un picior și s'o sculat
două picioare și o luat pe trei
picioare, a dat după patru
picioare și-o lăsat pe un picior
jos — de-i găci 'oi frige o rață.
(*Păpucarul, scuturucul, păpucul și cănele*)

51. Doi tătani s'au dus în pădure
cu cei doi feciori ai lor. Au
taiat un arbore în patru părți
egale. Fiecare a luat o blană
de acestea și una tot n'are cine
o lua. Cum se poate asta?
(*și nepotul*)

(*trei persoane adevă: moșul, fiul și doi feciori au fost numai*)
(*Așa că cei doi tătani*)

52. — Bună ziua douăzeci de găște?
— Nu sântem douăzeci. Dacă ar
mai fi însă atâtea și pe jumătate
am fi chiar douăzeci.
Găci dar' câte găște au fost?
(*An fost opt găște*)

Dacă pe un pom sânt
cinci cioare și din acelea eu am
pușcat, una câte am mai rămas.
(*Nici una, că celelalte au sbruat de frică*)
(Va urma.)

SFAT.

Contra găinelor ce mănâncă oue
Eată un mijloc practic care poate fi
întrebuințat: se golește un ou în care
se pune fereștrăitură și lemn foarte fin
amestecătură cu făină de muștar, s'au
în loc de muștar se poate întrebuința
tinctură de alcēs. Oul astfel umplut se
astupă la gaură cu puțină hârtie gu-
mată și apoi se pune seara în cuib cu
hârtia în jos. Găinile cari vor încerca
să mănânce acest ou, dau de aceasta
amestecătură care nu le place și nu
vor mai încerca a mânca alte oue.
Dacă acest mijloc nu folosește, atunci nu
rămâne decât cițitul, pentru că dela
găinile cari au acest prost obicei se
nu'l învețe și altele.

CRONICĂ.

Puterea armată a Statelor-Unite
constă acum din 60 mii de soldați în timp de
pace și 100 mii în timp de războiu. Ministe-
rul de războiu va cere dela congres urcarea
numărului la 250 mii de oameni.

Nou notar public. La Alibunar (comit.
Torontal) a fost numit de notar public reg.
dl Dr. Pachomiu Avromescu, deputat dietal.
Prin numirea aceasta devine vacant cercul
electoral al Bocșei montane, unde a fost ales
ca deputat dl Avramescu.

Săritură fatală. Învățătorul ev. luth.
Carol Ditrich din Reghinul-săsesc — după
cum ni-să scrie, s'a dus Mercuri în 23 Aug.
st. n. cu căruța și caii săi husărești la Teaca
la o adunare învățătorescă. Când au ajuns
la dealul Tecei, caii s'au spăriat și au luat-o
la fugă pe deal în jos. Învățătorul Ditrich
a sărit din căruță, însă fiind om greoi și
în etate de 59 ani, așa de nefericit a
picat încât lovindu-se la cap, a murit
îndată. În mormântarea 'i-s'a făcut Vineri
în 25 Aug. c. luând parte la ea întreg Re-
ghinul și multă intelighință din jur. A fost
un învățător conștiu de chemarea sa, care
timp de 38 ani purtând tăclia luminei în
mână, luminat-a între alții și preste 2—3000
de Români.

Alegere de metropolit. Am amintit
că nereușind bine alegerea primă de me-
tropolit al Sârbiei, s'a făcut a doua în 31
Aug. c. Cu acest prilej a întrunit majoritatea,
anume 27 de voturi arhiepiscopul de Șabaț,
Dimitrije, fiind declarat de ales metropolit al
Sârbiei. Noul metropolit este un om tiner,
foarte învățat și iubit de toți.

Limba spaniolă fără instructor. Cu
acest titlu a apărut în tipografia noastră, editat
de F. Missler din Bremen, un manual românesc
pentru învățarea limbii spaniole, neîncunjurat
de lipsă pentru călătorii (emigranții) la Argen-
tinia. (America sudică). Să poate căpăta la
F. Missler în Bremen (Bahnhofstrasse).

Cununie. Anton Ineoan și soția Maria și văd. Ana Simtion fac cunoscută cununia fiilor lor Anuța Ineoan și Petru Simtion care s'a celebrat Joi, La 7 septembrie 1905 st. n. în biserică gr.-ort. rom. din Macea.

Foc. În Băiești (comit. Hunedoarei) a bătuit Marți, săptămâna trecută un foc mare, care a mistuit 27 case și multe clădiri economice. Școala asemenea a căzut pradă flăcărilor.

Esplosie de bombă. Duminecă a explodat în Barcelona o bombă pe o promenadă, răzind 40 de oameni, dintre cari doi au murit. Bomba a fost pusă de un necunoscut la rădăcina unui arbore. Esplosia a fost urmată de o detonătură groznică.

Colera în Germania. Zilele trecute s'a răspândit vestea, că în partea resăriteană a Germaniei, în Prusia, pe la Vistula, s'a ivit colera. Acum se anunță, că colera pe acolo se lățește, casurile de îmbolnăvire se înmulțesc. Casuri de coleră se vestesc acum și din Galizia. S'au luat măsuri, ca lățirea colerei să se împedice.

Aur în Nera. Alvia riulețului Nera din Caras-Severin, e bogată în praf de aur. Dreptul de-a spăla aur în Nera l-a câștigat o societate germană, pe o linie de 142 kilometri în lungime. Lucrările de spălat aur s'au început.

Turburări în Chișineu. Din Chișineu (Basarabia) se vestește, că acolo s'au întâmplat vătășii de sânge cu prilejul unei înmormântări a unei femei ucisă de hoți. La înmormântare au luat parte Evrei și muncitori ruși. De-oată au apărut polițiști și dragoni și pușcând, au înprăstiat mulțimea. Mulți au fost răniți și 50 de oameni deținuți. În mai multe părți circulă patrulă de soldați.

Șahul Persiei a fost mai în urmă în Petersburg, la Țarul. El a vizitat pe membri familiei împărătești. În onoarea lui s'a dat un prânz, la care s'au rostit toasturi prietenești din partea Țarului și a Șahului.

Pustirea Alhambrei. Una dintre cele mai monumentale zidiri din Spania este palatul din Granada, o remășiță de pe timpul stăpânirii Maurezilor. Aceasta zidire e acum în pustiire, părții se creapă și numai cu o reparare radicală poate fi salvată. Mai stricată e așa-numita curtea-leilor și galeria Machuca. Guvernul spaniol a votat sume însemnate pentru a se face reparațiile de lipsă.

Din Bucovina. Foile din Cernăuți scriu, că prăvălia românească se va deschide acolo în luna lui Septembrie. Comerciantul conducător este deja angajat; el a depus o cauciune la mâna directorului prăvăliei. Mărfurile sunt comandate, unele chiar cumpărate. Localul (în palatul național) este foarte potrivit și bine întocmit.

— Dorim spor!!

Dar frumos. »Unirea« scrie următoarele: Fondul pentru Masa studenților a primit dela Mihail Bontescu, Hațeg cor. 504. — Aceasta e suma cea mai mare, pe care o persoană singuratică o dăruiește acestei instituții umanitare. Dorim dlui Bontescu mulți imitatori printre toții elevi ai școalelor din Blaj. Exemplul dat e vrednic de a avea cât de numeroși următori!

Portretul Drului D. P. Barcianu. Pentru procurarea chipului în ulei al mult regretatului Dr. D. P. Barcianu pentru localul »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« au mai dăruit: Dr. Pavel Oprea, director gimnazial în Brad, d-na Eugenia Dr. Oprea, Dr. Nicolae Oncu, directorul »Victoriei« (Arad), Vasile Mangra, vicariu episcopesc (Oradea-Mare), fie-care câte 1 cor.

Manevrele. Marile manevre împărătești se țin acum în Boemia Ele sau început Duminecă și țin 4 zile. Maiestatea Sa încă e de față, având cvartirul principal în comuna Stekna, în un castel al prințului Windischgrätz.

Sedința literară 8-a a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« s'a ținut Joi la 21 August a. c. în localitățile Reuniunii. Raport amănunțit despre aceasta vom da în numărul viitor.

Un leac. În nr. 32 al »Foi Poporului« un abonat se plânge că îi mor găinile, anume li-se umflă gușa și li-se vinețește pieptul și leac nu găsește.

Acum ne scrie un alt abonat, Nicolae Suci din Bertan, că leacul este următorul: piatră pucioasă pisată și paprică măcinată, aceste amestecate cu făină de cucuruz și udate cu apă și apoi date cu sila se le înghită. Făină se fie mai multă, pucioasă și paprică mai puțină. Cei interesați pot să facă încercare la găinele bolnave.

Advocat nou. Dl Dr. Nicolae Lazar aduce la cunoștință că și a deschis cancelaria advocațională în Sebeșul-săsesc, (piața mare).

Religiunea pentru școalele populare. Cu acest titlu a apărut o carte pentru școalele populare, anume 3 broșuri pentru anul II, III și IV. de Ioan Berescu și Nic. Aron. Cărțile sunt făcute după planul »Normativului« școalelor din archidieceză. Cartea e aprobată de Consistor. Prețul fiecărei broșuri e câte 30 fil.

Pentru »masa studenților« de la »Albina« studenții din Sibiu au să-și înainteze cererile la direcțiunea »Albinei« până în 10 Sept. c.

Dicționar de muzică. Cu acest titlu a eșit în tipar o folositoare carte, scrisă de harnicul profesor de cântări, Timoteiu Popovici, în ea se tâlmăcesc toți terminii muzicali și e împodobită cu mai multe ilustrații.

Din albumul de broderii și țesături românești, alcătuit de d-ra Minerva Cosma, care l-am apărut și noi, ministrul de instrucție al României a cumpărat mai multe exemplare, cu 400 lei și le-a împărțit pe la școalele profesionale din România.

Al 76-lea! Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Ioan Chelemenciu, fost ziler.

Acesta este al 76-lea cas de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare si-biene.

Spre știre. Cerându-mi-să informațiuni din mai multe părți, aduc la cunoștință publicului Român, că cine voieste a cumpăra sau a vinde cucuruz, grâu, mazere, etc. cu vagonul să se adreseze către mine, alăturând în epistolă o marcă postală de 10 fil. și cu plăcere dau informațiuni gratuit. — Fiindcă am cunoștință cu cele mai renumite firme de aici, așa prin mijlocirea mea foarte ușor să poate ajunge la țirg bun și repede. Mă rog a adresa epistolele simplu așa:

Romul Pașcu, Fiume.

La fondul de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, din privilegiul sărbătorilor »Asociațiunii« s'au făcut următoarele dăruiri: d-șoara Mărioara Maier, (Vingard), Petru Iuga, paroch, d-na Maria Iuga, (Tilișca); Alexandru Pălăgieș, d-na Ana Pălăgieș, (Năsăud) Petru Roșca, prof. (Brașov), Emil Comanescu, funcț. »Albina«, Pavel Monea, silvanist. Victor Aron, stud. teol., Octavian Aron, silvanist, (Gurariului), Octavian Tobias, funcționar »Albina«, Leon Solomon, not., d-na Ana Solomon (Drăguș); Ioan Preșcure, not.,

d-na Firica Prescure (Calbor), Ioan Hanzu, paroch (Cacova); Ioan Ivan, not., d-na Neaga Ivan (Gurariului), Ioan Popa, pract. not. (Cacova), Ioan Dobrota, inv. (Sibiel), Daniil Balteș, pract. not. (Cacova); I. I. Lăpădatu, secret. »Asociației«; Dr. I. Borcia, prof.; Dr. Lucian Balint cand. de adv., d-na Silvia Stoica; d-șoara Elena Adamovici, d-na Minerva Barbu, Dr. Valeriu Tăbăcar, pract. finanț., d-na Ana Tăbăcariu, Valeriu Neamțu, judecător mil., d-na Iustina Covrig, Iuliu Covrig, funcț. »Albina« Vasile Diamandi, prof. (Salonic), Ioan Mușiu, cand. de adv., fie-care câte 20 bani.

Dl Ioan Imbăruș, exped. »Foai Poporului«, din privilegiul botezului noului născut Aurel Ilie Popescu, au administrat cor. 2.12 dăruite de Toma Iancu cu soția, ca nași; d-na Lascu, Alexandru Nemeș, faur cu soția; dl Precsel cu soția. dl Hanzu cu soția, I. Imbăruș cu soția Maria, moașă și dl G. Florescu.

Petrecere în Nicula. În ziua de Sântă-Mărie a fost o petrecere în Nicula, a cărei patroană a fost d-na Maria din Câmpie. Petrecerea a reușit bine, a avut caracter românesc. Portul național a fost reprezentat, însă — după cum ne scrie d-na Maria din Câmpie — »nu în așa măsură cum eu aș fi așteptat, căci dorința mea a fost să fie cât de multe dame în portul străbun, mai ales că prin aceasta se putem escita pofta țeranelor române din Nicula de a se îmbrăca și ele în astfel de port frumos și ieftin, făcându-le să urască portul scump străin. Durere însă că puțini sunt, de cari prețuesc portul românesc și mult va trece încă până când vor veni cu toții la convingere, că numai purtând ce e al nostru, vom fi prețuiți de alții«.

În terapia modernă se recomandă tot mai mult de către medici folosirea apelor minerale naturale, între care cu deosebire apa amară Franz Iosef, cea mai bună apă în felul său, care pe lângă aceasta e recunoscută ca mijloc natural purgativ, singură plăcută la luat. Se poate căpăta pretotdeauna.

Cartea engleză: Românul amerloan, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu în-grijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazar. Prețul 1 cor., și 10 bani porto. se poate procura la administrațiunea »Foi Poporului«.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

A. K. în Mostar. Cere un catalog de cărți de la librăria Ciurcu, Brașov (Brassó).

Al. M. în N-e. Cere și d-ta de la librăria de mai sus; aici cartea nu este.

C. Al. în Perș. (Găești, România): Központi árucarnok în Budapesta; poți scrie și nemțește.

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer.

Apa minerală amară

Francisc Iosif

Representanță proprie de ape minerale amare.

V. secț. a de med. Casei generale de bolnavi în Viena.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai
căpeta vre-odată durere
de dinți ori îi va mirosi gura după-
ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru
trimitere franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler
Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile:
în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59;
ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia
Tentsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei.
În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc: far-
macia Lederhiler; Sighișoara: farmacia lui Ligner.
Să se ceară pretutindenea apă de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimite
7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 8 19—26

Locuințe

mai mari, provăzute cu tot confortul în nou
edificatele vile și încă nelocuite de pe Haller-
wiese Nr. 34—36, cu parte de grădină și
chiosc, sunt de închiriat cu sau fără graid.
Informații mai de aproape la arhitectul Szalay.

188 2—5

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete.**

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de
gingașă a se prezenta odată în persoană pentru-
ca ajutorul instrumentelor speciale aduse din străin-
tate poți afla punctul locului, cauza, răspândirea și
starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată
în organism. Pe baza acestei examinări poți cu sigu-
ranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului,
ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și
împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni
în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-
runtul și după ce va fi examinată va primi deslușirile
de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de
răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau
la cerere espreșă se retrimit.

Un astfel de leacuitor și curățitor e institutul
special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta
VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și constien-
țioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri
asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sângele bolnav,
nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de
boală și suferință de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din
fundament cu metoda sa proprie de vindecare și
casurile cele mai neglijate, boalele de vezică, de
țevă, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările
gonice și ale sifilisului, boala albă boale de sânge,
de piele și toate boalele ce se țin de organele sex-
uale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și
întreținere separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz
dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminica
până la 12 ore la amiază).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist:
Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 18 23—

Traverse, fer U

toate soiurile de fer în rude,
tinichea,

țevi pentru conduct de apă din
fer vărsat sau bătut, purtători
de coridoare, țevi pentru
umblătoare,

impletături de trestie pentru
stucatură, plase izolatoare de
asfalt, pappă pentru cooperis

97 17—

la

AND. RIEGER

prima fabrică trans. regnicolă de mașini
turnătorie de fer și metale, neguțatorie de
articii de ferărie, Sibiu.

Frasă conducătoare: Fiecare bucată de săpun cu numele „Schicht“ e garantată
curată și liberă de ori-ce părți constitutive stricăcioase.

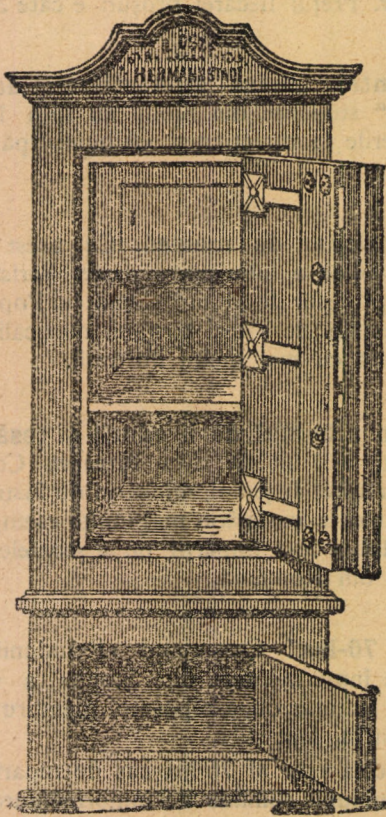
Săpun-Schicht

(Săpun cu semnul „cerb“ sau „cheie“)

este cel mai bun și în folosință cel mai
ieftin, pentru toate rufe și pentru
orice metodă de spălat.

Garanță: 25.000 cor. plătește firma George Schicht în
Aussig ori-cui, care va dovedi, că săpunul ei cu numele
„Schicht“ conține ori-ce amestec stricăcios. 135 b 10—39

**Casse de fer și oțel sigure contra focului
și spargerii**

pentru păstrat bani, registre și docu-
mente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri ieftine.

Pentru edificiile comunale, de matriculă și
parochiale cu prețuri reduse și pe lângă
plătire în rate.

A se adresa la:

Prima fabrică trans. priv. ces. și reg.
de casse de fer și oțel

a lui

181 12—

A. G. ÖSZY, jun.,

Sibiu — Nagyszeben.

Depotul:

Piața Hermann,
pal. Habermann.

Fabrica:

Str. Măcelarilor Nr. 30,
vis-à-vis de Catedrală.

Preț-curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3,

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaueri,
obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu
(N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt
probate și examinate oficios și pe fie-care obiect
este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta să
dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

Prețuri-curante ilustrate se dau la
cerere gratis și franco. 24 29—52

Nr. 2127 A. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu,
foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Sanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Sanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 2127 A.

Școale private de muzică KAISER

conces. judecătorește.

Viena, cercul 7, 8 și 9, anul școlar 32.

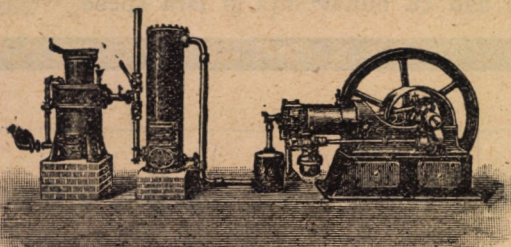
Institute de învățământ pentru toți ramii artei de tonuri, inclusiv opera și opereta. Anual 350 de frecuranți din intern și extern. 195 1-3

Curs pentru examen de stat (Octombrie—Aprilie), cursuri feriale (Iulie—Septembrie), 126 de candidați de-ai institutului au depus examenul de stat ces. reg. în parte cu distincție. Cursuri pentru artiști. Cursuri speciale pentru instructori de pian. Curs pentru maeștri de capelă. (Candidaților li-se oferă ocazia a se exercia în direjare). Despărțiminte pentru instrucție teoretică epistolară. Cor mixt, orchestră, concerte, reprezentații de opere și operete, atestate. Puteri didactice principale: cântăreața de curte ces. și reg. Friedrich Materna, Rosa Streitmann, virtuosul de curte c. și r. Francisc Andricek, Dr. M. Dietz, docent univ. și membru al comisiei c. și r. de examene în muzică, Max Teutsch, Ludovic Kaiser, Wilh. Prautner, directorul R. Kaiser etc. Prospecte și ori-ce informații prin cancelaria: Viena VII/1, strada Ziegler (Zieglergasse) 29. Pentru eșterni se dă îndrumare de pension în familii onorabile.

Langen și Wolf

fabrică de motoare în Viena

cea mai veche și mai mare fabrică specială a monarhiei.

Motoare originale „Otto” și locomobile pentru benzină și petrol, cum și gaz de iluminat.

Motoare de gaz aspirator, cari se mină cu cărbuni de lemn, coacs sau cărbuni de antrachit.

Aceste motoare de gaz aspiratoare sunt pentru minat cele mai ieftine în prezent, fiindcă ele numai pe oară și putere de cal consumă 1½—2½ fleri material de ars. Mașinist sau focar e de prisos.

Special pentru minatul morilor este mașina cea mai escelentă a prezentului.

Cu deslușiri, descrieri și figuri, cum și preliminar de spese servește

Representanța generală pentru Ardeal

ANDREIU TÖRÖK

fabrică de mașine și mori

Sibiu, Poarta-Cisnădiei.

147 7-7

„Répáti“

este perla tuturor apelor minerale, o beaură de cură și răcoritoare, care în urma compoziției sale fericite și gustului seu proaspăt, plăcut, se numără între apele de clasa primă ale continentului.

„Répáti” se valorează bine cu deosebire la boale de stomach, rinichi și intestine, la aprinderi de beșică, boale reumatice, anemie etc.

„Répáti” este apa favorită a meselor alese și este hotărât cea mai plăcută beaură răcoritoare.

Apa „Répáti” — pe lângă bunul seu gust și putere vindecătoare fără seamăn — ca apă foarte ieftină se poate recomanda ca beaură stabilă fiecăruia, care își prețuește sănătatea!

„Répáti” se află de vânzare în toate băcăniile mai mari și restaurante.

Representanța principală pentru Sibiu și jur:

164 5-5

ADALBERT BARTHMES, Bahngasse Nr. 1.

Prima fabrică sibiană de umbrele și ploiere.

Prin aceasta îmi permit a aduce onor. p. t. public la cunoștință, cum-că în loc, strada Ocnii Nr. 3 (Burgergasse), sub treptele Ocnii, am deschis

o fabrică de umbrele

și recomand onor. public umbrele și bastoane cu prețuri de tot ieftine.

Reparaturi și tras din nou cu pânză se pregătesc iute, ieftin și fără prihană.

Cu deosebită stimă

J. Ösztreicher

Sibiu, strada Ocnii Nr. 3 (Burgergasse, sub treptele Ocnii).

193 2-3

Nr. 608/905.

194 1-2

Publicațiune.

Comuna Vale dă în arândă cârcima comunală dimpreună cu pavilionul de joc pe calea licitațiunei publice, care se va ținea în 11 Octombrie a. c. st. n. în cancelaria comunală de aici. Suma strigării 500 cor., dela care e a se depune 10% vadiu. Condițiunile detaliate se pot afla ori-când la primăria comunală.

Vale, în 1 Sept. 1905.

Nic. Banciu,
primar.Sabin Savu,
notar.

Nr. 645/905.

196 1-2

Publicațiune.

Din partea subscrisei primării comunale se aduce la cunoștință publică, că în 17 Sept. 1905 la 2 ore d. a. se va da pe calea licitațiunei publice în arândă cârcima comunală. Prețul strigării e 700 cor. Condițiunile de licitațiune se pot privi în orele oficioase în cancelaria comunală.

Vadiu se recere 10% dela prețul strigării Sibiel, în 4 Sept. 1905.

Primăria comunală.

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Eспедиția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budapesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștiințiositate, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și străinătate. Planuri și prelim. de spese gratis.

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

Strada Ocnii.

7 41-53

Adiunct

de limba maternă română, care însă posedă și limba maghiară, în oarele de d. a. se primește momentan în cancelaria lui 189 2—3

Dr. Matyas Lazar,

advocat în Sibiu.

Strada Urezului Nr. 11.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de toamnă

9 35—52

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

1—2 băieți

se primesc în franzelăria dlui Petru Moga, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1.

Tineri de 15—16 ani se primesc sub condiții mai favorabile. 192 2 2

ATENȚIUNE! 50.000 părechi de ghete.

4 părechi de ghete numai cu fl. 2.80

din cauza de cumpărare a unei mari cantități în articlul de ghete, cât timp ține proviziunea, se vor vinde pe preț de nimica. 1 păreche de ghete pentru domni și 1 pentru dame, de piele brună sau neagră, cu șinoare, l. calitate, galoșăți, cu talpă bătută tare cu cuic, mai departe 1 păreche de ghete de modă pentru domni și una pentru dame, cu pasepoil, foarte elegante, fasonul cel mai nou, tare, căptușiți cu materie caldă, provăzuți pentru iarnă, foarte dragăși și ușori. Mărima după centimetri. Toate 4 părechile costă numai fl. 2.80. Expedarea se face trimițând banii înainte sau cu rambursă prin

Exportul de ghete S. URBACH

Cracovia Nr. 286.

5 1—1

Schimbul se primește, și banii se retrimite fără amănare astfel că risicul e cu totul eschis.

Pentru tipar responsabil Henric Meltzer.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi ipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra întabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafe prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,
incasarea de cambii, checuri și asemnări,
predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

îngrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 1 35—52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazie de a putea alege un bun

Clavir,

Mignon,

Pianino,

Harmonium,

în salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann și se recomandă cu căldură olavirele ou mehanică de repetiție cu deosebire acelor pianiști, cari știu prețul modul de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte resistentă și contra influențelor externe, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Piața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandei de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit olavire folosite, trase de nou cu piele, și se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în execuția cea mai solidă.

170 3—

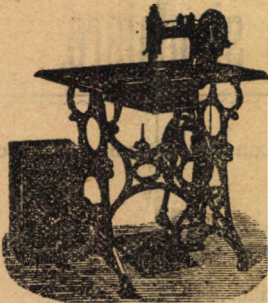
Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școalei societății fabricanților de clavire din Viena.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 6 18—26

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.